

Date: 19th May-2025

IJTIMOIIY HARAKATLAR VA TANQIDIY PSIXOLOGIYANING BU HARAKATLARDAGI AMALIY ROLI

Ikromova Sitora Akbarovna

Osiyo xalqaro universiteti dotsenti

Annotatsiya: Ushbu maqolada ijtimoiy harakatlar va tanqidiy psixologiyaning bu harakatlardagi amaliy roli tahlil qilinadi. Tanqidiy psixologiya inson ruhiyatini keng ijtimoiy, madaniy va siyosiy kontekstda ko'rib chiqadi hamda shaxsiy muammolar ortidagi ijtimoiy omillarni ochib berishga intiladi. Maqolada psixologiyaning faqat individual terapiya bilan cheklanib qolmasligi, balki ijtimoiy o'zgarishlarga xizmat qiluvchi vosita sifatida faol ishtirok etishi lozimligi ta'kidlanadi. Ijtimoiy harakatlar – bu faqat siyosiy jarayon emas, balki insoniy subyektivlikning qayta shakllanishi, ongning uyg'onishi va psixologik ozodlikka intilish shaklidir. Tanqidiy psixologiya bu jarayonlarda ongni uyg'otuvchi, ijtimoiy adolatni targ'ib qiluvchi va psixik mustaqillikni tiklovchi rolni o'ynaydi.

Kalit so'zlar: tanqidiy psixologiya, ijtimoiy harakatlar, ijtimoiy adolat, ongni uyg'otish, subyektivlik, ozodlik, siyosiy psixologiya, fuqarolik faolligi, psixologik qarshilik

Kirish

Ijtimoiy harakatlar jamiyatdagi mavjud adolatsizlik, tengsizlik va kamsitishlarga qarshi ommaviy norozilik ifodasidir. Bu harakatlar tarix davomida insoniyat taraqqiyotida muhim burilishlar yasagan: fuqarolik huquqlari uchun kurash, feministik harakatlar, anti-kolonial yurishlar, ekologik noroziliklar, LGBTQ+ huquqlar harakati va boshqalar. Bunday harakatlarning zahirida nafaqat siyosiy, balki chuqur psixologik jarayonlar ham yotadi. Insonlarning norozilik bildirish, adolatni talab qilish va o'z hayotini ijtimoiy tuzumlar orqali qayta qurishga bo'lgan ehtiyoji ruhiy uyg'onish, mustaqil fikrlash va ijtimoiy ong o'zgarishining mahsulidir.

Tanqidiy psixologiya aynan mana shu o'zgarishlarning ilmiy tahlilini olib boradi. U insonning psixik holatini alohida, izolyatsiyalangan holda emas, balki u yashayotgan ijtimoiy-iqtisodiy kontekstda ko'rib chiqadi. An'anaviy psixologiya ko'pincha shaxsiy muammolarni individual nosozlik yoki "moslasha olmaslik" sifatida baholasa, tanqidiy psixologiya bu muammolarning ildizini ijtimoiy tizimlarda izlaydi. Shu sababli, tanqidiy psixologiya ijtimoiy harakatlarga chuqur ilmiy asos, hissiy tushuncha va amaliy strategiyalar bilan hissa qo'shadi.

Asosiy qism

Ijtimoiy harakatlar – bu odamlarning o'z haq-huquqlarini, qadriyatlarini va jamiyatdagi o'rnini qayta belgilashga bo'lgan kollektiv harakatidir. Tanqidiy psixologlar bu jarayonni faqat tashqi siyosiy akt sifatida emas, balki ichki psixologik ozodlikka intilish sifatida talqin etishadi. Har bir isyon, har bir miting, har bir petitsiya orqasida insonning "men kimman?" va "men qanday jamiyatda yashashni xohlayman?" degan savollari turadi.

Date: 19th May-2025

Bu savollar esa chuqur identitet inqirozining, qadriyatlar to'qnashuvining va psixologik uyg'onishning ifodasidir.

Tanqidiy psixologiya o'zining asosiy nazariylarini Lev Vygotskiy, Paulo Freire, Klaus Holzkamp, bell hooks va Erich Fromm kabi olimlardan oladi. Ularning fikriga ko'ra, shaxsiy muammolar ijtimoiy sharoitlardan ajratib bo'lmaydi. Masalan, depressiya, xavotir, ishsizlik, identitet inqirozi, tahqirlanish hissi – bularning barchasi insonning faqat ichki dunyosi bilan emas, balki u yashayotgan kontekst bilan bog'liqdir. Tanqidiy psixologlar bu ruhiy muammolarni ijtimoiy tahlil qilishni taklif qiladi: qanday jamiyatda yashayapmizki, odamlar ommaviy ravishda o'zini befoyda, zaif, yolg'iz deb his qilmoqda?

Ijtimoiy harakatlar aynan shu hissiyotlarni jamiyat e'tiboriga olib chiqadi. Psixologik tilda aytganda, bu harakatlar "re-framing" – ya'ni muammolarga yangi nuqtai nazardan qarash imkonini beradi. Masalan, ayollar harakati "men kuchsizman" degan ijtimoiy stereotip o'rniga "men strukturaviy tizimlar tomonidan kamsitilganman" degan ongni shakllantiradi. Bu esa shaxsiy uyatdan ijtimoiy tanqidga, passivlikdan faol fuqarolikka o'tishni anglatadi. Shu tarzda psixologik holat o'zgaradi: odam o'zining kuchsiz emasligini, balki jamiyatning adolatsizligini tushunadi va bu unga harakat qilishga kuch beradi. Tanqidiy psixologiyani amaliy roli – bu ongni uyg'otish, struktural muammolarni fosh etish, hamjihatlik yaratish va psixologik qudratni tiklashdir. Tanqidiy psixologlar faol psixologik yordam shakllarini ishlab chiqadi: "muammo menda emas, tizimda" degan ongni shakllantirish, psixologik zo'ravonlikdan holi makonlar yaratish (safe spaces), jamoaviy terapiyalar, emansipatsiyalashgan psixologik suhbatlar. Bu amaliyotlar jamiyatdagi ko'rinmas bosimlarni ko'rsatib beradi va ularni yengish yo'llarini taklif etadi.

Shuningdek, tanqidiy psixologiya ijtimoiy harakatlarga strategik maslahatlar, emotsional tayyorgarlik va qarshilik mexanizmlarini o'rgatadi. Masalan, huquq faollari ko'p hollarda "yo'qotishlar sindromi"ga duch kelishadi: norozilik bildirganliklari uchun tanqidga, repressiyaga, yolg'izlikka uchraydi. Tanqidiy psixologlar bu jarayonda emotsional barqarorlikni, ruhiy mustahkamlikni va ma'naviy birdamlikni mustahkamlash uchun zarur vositalarni taklif etishadi. Bu – faollarning faqat ongli emas, balki ruhiy himoyasini ham tashkil etadi. Bundan tashqari, tanqidiy psixologiya harakatlarning ichki muvozanatini ham nazorat qilishda yordam beradi. Har qanday ijtimoiy harakat ichida ham o'z ichki tengsizliklari, patriarxallik, irqchilik yoki sinfiy ustuvorlik shakllanishi mumkin. Psixologik yondashuv bu ichki ziddiyatlarni ochib berishga, ichki muvozanatni ta'minlashga xizmat qiladi. Harakat faqat tashqi dushmanga emas, balki o'z ichidagi kamchiliklarga ham tanqidiy qaray olsagina mustahkam bo'ladi.

Tanqidiy psixologiyani ijtimoiy harakatlardagi amaliy roli uning nazariy asoslaridan kelib chiqib, ijtimoiy adolat, tenglik, inson huquqlari va ijtimoiy ongni uyg'otish kabi yo'nalishlarda namoyon bo'ladi. An'anaviy psixologiya ko'pincha shaxsga individual ravishda yordam berish, mavjud tizimga moslashishga ko'maklashish orqali faoliyat yuritisa, tanqidiy psixologiya buning aksincha, ijtimoiy tizimning o'zini tanqidiy tahlil qilishga va uni o'zgartirishga qaratilgan harakatlarni qo'llab-quvvatlaydi.

Date: 19th May-2025

Tanqidiy psixologiya ijtimoiy harakatlarni — bu ekologik adolat, ayollar huquqlari, irqiy tenglik, gender identiteti, mehnat huquqlari yoki nogironlar huquqlari uchun kurashuvchi tashabbuslarni — inson ongining emansipatsiyasi va jamiyatda strukturaviy o'zgarishlar uchun muhim maydon deb biladi. Psixologik tahlil ushbu harakatlarda ikki yo'nalishda amalga oshadi: birinchidan, harakat ishtirokchilarining motivatsiyasi, ruhiy holati, jarayondagi stress va qarshilikka bardosh berish qobiliyatini o'rganish orqali; ikkinchidan, harakatga qarshi bo'lgan ijtimoiy reaksiyalar va tashqi kuchlar psixologiyasini ochib berish orqali.

Amaliy jihatdan olganda, tanqidiy psixologlar ko'plab ijtimoiy harakatlarda faol ishtirok etishadi — nafaqat tadqiqotchi yoki kuzatuvchi sifatida, balki tashkilotchi, maslahatchi yoki faol shaxs sifatida. Masalan, ular ijtimoiy harakatlar ishtirokchilariga psixologik yordam ko'rsatish, ruhiy zo'rqiqlashni kamaytirish, jarayonda hissiy barqarorlikni saqlash va ichki birdamlikni mustahkamlash bo'yicha ish olib borishadi. Bundan tashqari, ular ijtimoiy harakatlar strategiyasini psixologik jihatdan samaraliroq qilish yo'lida ham maslahatlar beradi.

Shuningdek, tanqidiy psixologiya ijtimoiy harakatlar doirasida **bilim ishlab chiqarish shaklini demokratlashtirish** tarafdori hisoblanadi. Ya'ni, tadqiqotlar nafaqat akademik auditoriyaga emas, balki harakat ishtirokchilariga, marginal guruhlariga va keng jamoatchilikka xizmat qilishi lozim. Bu orqali bilim ishlab chiqarish jarayoni elitistik va yopiq doiradan chiqib, ijtimoiy faoliyat bilan bevosita bog'langan, quyi guruhlar ehtiyojlariga moslashgan shaklga kiradi.

Muhokama davomida ta'kidlash kerakki, tanqidiy psixologiyaning bu kabi harakatlardagi roli faqat nazariy emas, balki etik mas'uliyat bilan bog'liqdir. Jamiyatdagi adolatsizliklarga befarq bo'lmaslik, ruhiy va ijtimoiy erkinlik uchun kurashayotgan odamlarga ko'maklashish tanqidiy psixologning kasbiy va fuqarolik burchidir. Bunday yondashuv psixologiyani faqat "terapiya xonasi"ga qamab qo'ymaydi, balki uni real hayotdagi kurashlar maydoniga olib chiqadi.

Shu bois tanqidiy psixologiyaning ijtimoiy harakatlardagi amaliy roli — bu faqat insonlar ongini tahlil qilish emas, balki ijtimoiy ongni uyg'otish, mustamlakachilik, patriarxiya, kapitalistik tengsizliklar kabi strukturalarga qarshi kurashda faol ishtirok etish va jamiyatda transformatsion o'zgarishlarga hissa qo'shishdan iboratdir.

Xulosa

Ijtimoiy harakatlar jamiyatdagi adolatsizliklarga javoban paydo bo'luvchi emansipator kuch bo'lsa, tanqidiy psixologiya bu kuchning ongli shakllanishi va barqarorligini ta'minlovchi nazariy va amaliy tayanchdir. Tanqidiy psixologiya inson muammolarini izolyatsiyalangan emas, balki ijtimoiy va siyosiy kontekstda ko'rib chiqib, uni ozodlikka olib boruvchi jarayon sifatida tahlil qiladi. U shaxsiy tushkunlikni ijtimoiy qarshilikka, passiv norozilikni faol fuqarolikka aylantirish imkoniyatini beradi. Bugungi globalashuv, ijtimoiy ajratishlar, axborot manipulyatsiyasi davrida tanqidiy psixologiya ijtimoiy harakatlar uchun muhim vositaga aylanmoqda. U nafaqat individual terapiyani, balki jamoaviy davolanishni, ongni uyg'otishni va jamiyatni o'zgartirishni maqsad qiladi.

Date: 19th May-2025

Shu bois, ijtimoiy harakatlar va tanqidiy psixologiyaning ittifoqi zamonaviy dunyo uchun katta amaliy va ma'naviy ahamiyatga egadir.

ADABIYOTLAR:

1. Ravshanovich, A. O. HISSIY ZO 'RIQISHLAR VA OBSESSIYALARDAN XALOS BO 'LISH USULLARI VA TAVSIYALAR. ЎЗБЕКИСТОНДА ИЛМИЙ ТАДҚИҚОТЛАР: ДАВРИЙ АНЖУМАНЛАР: 10-ҚИСМ, 87.
2. Ravshanovich, A. O. (2024). O 'RTA OSIYO MUTAFAKKIRLARINING TIBBIYOT VA PSIXOLOGIYA SOHASIDAGI NAZARIYALARI. *SCIENTIFIC ASPECTS AND TRENDS IN THE FIELD OF SCIENTIFIC RESEARCH*, 3(28), 85-91.
3. Sattorovich, E. Z. (2024). O 'SMIRLARDA SUITSIDIAL HOLATLARNI KELTIRIB CHIQRUVCHI IJTIMOY-PSIXOLOGIK OMILLAR. *PEDAGOG*, 7(5), 31-37.
4. Sattorovich, E. Z. (2024). SUD PSIXOLOGIK EKSPERTIZASI TARIXI RIVOJLANISH JARAYONI BOSQICHLARI. *PEDAGOG*, 7(4), 306-313.
5. Hikmatovna, M. N. (2023). Tarbiyaning Maqsad Va Vazifalari. *American Journal of Public Diplomacy and International Studies* (2993-2157), 1(9), 386-388.
6. Mahmudova, N. H. (2023). Influence of family environment on personal socialization. *American Journal of Public Diplomacy and International Studies* (2993-2157), 1(10), 440-446.
7. Nigora Hikmatovna Mahmudova. (2023). BASIC TASKS OF TEACHING THE SCIENCE OF "EDUCATION" IN PRIMARY GRADES. *American Journal of Public Diplomacy and International Studies* (2993-2157), 1(10), 447-452.
8. Hikmatovna, M. N. (2024). Shaxs kamoloti ijtimoiy-biologik hodisa, pedagogik jarayon obyekti va subyekti sifatida. *TECHNICAL SCIENCE RESEARCH IN UZBEKISTAN*, 2(1), 31-43.
9. Сайфуллаева, Н. Б. (2022). ИСПОЛЬЗОВАНИЕ ДИДАКТИЧЕСКОГО ПРОГРАММНОГО ОБЕСПЕЧЕНИЯ В ОБУЧЕНИИ МАТЕМАТИКЕ. In *НОВЫЕ ПЕДАГОГИЧЕСКИЕ ИССЛЕДОВАНИЯ* (pp. 10-12).
10. Сайфуллаева, Н. Б. (2023). РОЛЬ ЦИФРОВЫХ ТЕХНОЛОГИЙ В ОБУЧЕНИИ КОМПЬЮТЕРНЫМ НАУКАМ. *Universum: технические науки*, (4-1 (109)), 41-43.
11. Сайфуллаева, Н. Б. (2021). ВАЖНЫЕ АСПЕКТЫ ИСПОЛЬЗОВАНИЯ ЦИФРОВЫХ ТЕХНОЛОГИЙ В СИСТЕМЕ КЛАССНЫХ УРОКОВ. *Вестник науки и образования*, (15-3 (118)), 40-42.
12. Бурхонова, Ш. И., Негмаджанов, Б. Б., Раббимова, Г. Т., & Валиев, Ш. Н. (2020). Сравнительная оценка некоторых результатов операций с применением нижнесрединного разреза и доступа по Joel-Cohen в неотложной акушерской практике. *Достижения науки и образования*, (3 (57)), 79-83.
13. Валиев, Ш. Н., & Негмаджанов, Б. Б. СЛУЧАЙ ПОСЛЕОПЕРАЦИОННОГО МОЛНИЕНОСНОГО СЕПТИЧЕСКОГО ШОКА, ВЫЗВАННОГО АНАЭРОБНОЙ ИНФЕКЦИЕЙ У ЖЕНЩИНЫ С АУТОИММУННЫМ ГЕПАТИТОМ. *JOURNAL OF REPRODUCTIVE HEALTH AND URO-NEPHROLOGY RESEARCH*, 50.

Date: 19th May-2025

14. Шухрат Насимович Валиев. (2024). ЭФФЕКТИВНОСТЬ ОПЕРАЦИЙ КЕСАРЕВА СЕЧЕНИЯ В ЗАВИСИМОСТИ ОТ ОПЕРАЦИОННОГО ДОСТУПА В ЭКСТРЕННЫХ СИТУАЦИЯХ. TADQIQOTLAR.UZ, 51(5), 120-124.
15. Ruzieva, M. (2016). Colour and its psychoanalytical interpretation in folklore. *Язык и культура (Новосибирск)*, (23), 127-130.
16. Ro'ziyeva, M. Y. (2020). Color symbolism in Uzbek folklore. *ISJ Theoretical & Applied Science*, 05 (85), 277-284.
17. Haqqulova, D. (2024). ABDURAHMON GO 'ZAL-YASSAVIYSHUNOS. *PEDAGOG*, 7(6), 8-15.
18. Haqqulova, D. (2024). ADABIYOTSHUNOS OLIM ABDURAHMON GO 'ZALNING TADQIQOTLARI XUSUSIDA. *PEDAGOG*, 7(5), 548-555.
19. XAQQULOVA, D. (2023). BADIYLIK MASALALARI TADQIQIDA OLIM MAHORATI. *Наука и технология в современном мире*, 2(5), 5-11.
20. Abduvasiyevna, X. D. (2024). SO 'Z TUZILISHI VA SO 'Z YASASH. *The latest pedagogical and psychological innovations in education*, 1(2), 261-266.
21. Abduvasiyevna, X. D. (2024). NUTQ MADANIYATI VA OG 'ZAKI MULOQOT. *The latest pedagogical and psychological innovations in education*, 1(2), 255-260.
22. Ikromova, S. A. (2024). PSIXOLOGIK REABILITATSIYA VA MUAMMOLI SHAXSLAR BILAN ISHLASH. Problems and solutions at the stage of innovative development of science, education and technology, 1(2), 111-116.
23. Ikromova, S. A. (2024). TUG'ISH VA OTA-ONA BO'LISHNING PSIXOLOGIK ASOSI. Problems and solutions at the stage of innovative development of science, education and technology, 1(2), 117-122.
24. Икромова, С. А. (2024). ПСИХОЛОГИЯ ЛИЧНОСТИ И ВНУТРЕННИЙ МИР ЧЕЛОВЕКА. Introduction of new innovative technologies in education of pedagogy and psychology, 1(3), 53-58.
25. Akbarovna, I. S. (2024). MATEMATIK TUSHUNCHALARNI SHAKLLANISHINING AHAMIYATI. *Multidisciplinary Journal of Science and Technology*, 4(3), 900-905.
26. Ikromova, S. A. (2024). PSIXOLOGIK MUAMMOLAR VA ULARNING DAVOLASH USULLARI. Problems and solutions at the stage of innovative development of science, education and technology, 1(2), 75-80.
27. Икромова, С. А. (2024). ОСНОВЫ ПСИХОЛОГИЧЕСКОГО ЗДОРОВЬЯ. New modern researchers: modern proposals and solutions, 1(2), 22-28.
28. Hojiyeva Nasiba Bahodirovna. (2024). Ta'lim jarayonida boshlang'ich sinflarda texnologiya fanini o'qitish muammosining yoritilish mazmuni. *TECHNICAL SCIENCE RESEARCH IN UZBEKISTAN*, 2(1), 200-206.
29. Hojiyeva Nasiba Bahodirovna. (2024). THE SIGNIFICANCE OF EDUCATIONAL TRAINING IN PRIMARY CLASSES. МЕДИЦИНА, ПЕДАГОГИКА И ТЕХНОЛОГИЯ: ТЕОРИЯ И ПРАКТИКА, 2(2), 439-447.

Date: 19th May-2025

30. Bahodirovna, H. N. (2023). BOSHLANG'ICH SINFLARDA ONA TILI O'QITISH METODIKASI FANINING METODOLOGIK VA ILMIY ASOSLARI.
31. Hojiyeva, N. (2023). METHODS OF TEACHING MOTHER TONGUE IN PRIMARY CLASSES SCIENTIFIC AND METHODOLOGICAL BASIS. *Modern Science and Research*, 2(9), 424-428.
32. Hojiyeva, N. (2023). THE SUBJECT AND TASKS OF THE METHOD OF TEACHING THE MOTHER TONGUE IN PRIMARY GRADES. *Modern Science and Research*, 2(10), 855-857.
33. Bahodirovna, H. N. (2023). BOSHLANG'ICH SINFLARDA ONA TILI O'QITISH METODIKASI FANINING PREDMETI VA VAZIFALARI.
34. Bahodirovna, H. N. (2023). TA'LIM JARAYONIDA BOSHLANG'ICH SINFLARDA TEXNOLOGIYA FANINI O 'QITISH MUAMMOSINING YORITILISH MAZMUNI. *PEDAGOGS jurnali*, 1(1), 209-209.
35. Bahodirovna, H. N. (2023). Methodological Foundations of Teaching the Science of "Education" in Primary Grades. *American Journal of Public Diplomacy and International Studies* (2993-2157), 1(9), 369-372.
36. Hojiyeva, N. B. (2023). MODERN METHOD IN TEACHING MOTHER LANGUAGE LESSONS-USING THE CACOGRAPHY METHOD. *American Journal of Public Diplomacy and International Studies* (2993-2157), 1(10), 434-439.
37. Bahodirovna, H. N. (2024). DEVELOPMENT OF FUTURE PRIMARY SCHOOL TEACHERS BASED ON EDUCATIONAL COMPETENCIES. *Multidisciplinary Journal of Science and Technology*, 4(4), 203-208.
38. Bahodirovna, H. N. (2024). AND ESSENCE OF THE EDUCATIONAL PROCESS. *Multidisciplinary Journal of Science and Technology*, 4(3), 328-333.
39. Bahodirovna, H. N. (2023). Prognosis of Placental Insufficiency in Pregnant Women Treated for Coronavirus. *Eurasian Medical Research Periodical*, 20, 228-236.
40. Bahodirovna, H. N. (2023). BOSHLANG'ICH SINFLARDA TARBIYA FANINI O'QITISHNING ASOSIY METOD VA VOSITALARI. *TECHNICAL SCIENCE RESEARCH IN UZBEKISTAN*, 1(5), 332-338.
41. Jo'Rayeva, D. O. (2024). EDUCATIONAL VIEWS OF PEDAGOGUES TOWARDS THE ENVIRONMENT. *Экономика и социум*, (4-1 (119)), 194-197.
42. Oktamovna, J. R. D. (2025). BO 'LAJAK TARBIYACHILAR VA PEDAGOGLARNING RAQAMLI KOMPETENSIYALARINI XALQARO STANDARTLAR ASOSIDA BAHOLASH MEXANIZMLARI. *Recent scientific discoveries and methodological research*, 2(2), 104-110.
43. Tursunovna, B. G. (2024). UPDATING AND CONDUCTING THE QUALITY OF PRIMARY EDUCATION ON THE BASIS OF MODERN METHODS. In *Forum for Linguistic Studies* (Vol. 6, No. 1, pp. 242-248).
44. Baxronova, G. T. (2024). EGRA AND EGMA INTERNATIONAL ASSESSMENT PROGRAMS AND TEACHING PRIMARY CLASS STUDENTS TO THINK

Date: 19th May-2025

INDEPENDENTLY THROUGH THEM. Ta'lim innovatsiyasi va integratsiyasi, 12(2), 152-154.

45. Tursunovna, B. G. (2024). EGMA TADQIQOTI O 'QITISH VA TA'LIM Olish SHAROITLARINI O 'RGANISH XALQARO TADQIQOTI. Ta'lim innovatsiyasi va integratsiyasi, 12(2), 146-148.

46. Камилова, Н. Г. (2008). Совершенствование процесса ресоциализации как важное условие эффективной социальной адаптации и интеграции в социум воспитанников пенитенциарных заведений. *Образование через всю жизнь: непрерывное образование в интересах устойчивого развития*, 6, 285-288.

47. Камилова, Н. Г. (2009). Психологические особенности ресоциализации подростков-воспитанников специализированных учебных заведений для трудновоспитуемых. *Образование через всю жизнь: непрерывное образование в интересах устойчивого развития*, 7, 404-407.

48. Камилова, Н. Г., & Саипова, М. Л. (2012). Дифференцированный подход к субъекту обучения как важное условие модернизации образования в высшей школе. *Образование через всю жизнь: непрерывное образование в интересах устойчивого развития*, 10(1), 278-279.

49. Камилова, Н. Г. (2015). ФОРМИРОВАНИЕ МЕХАНИЗМОВ СОЦИАЛЬНОЙ АДАПТАЦИИ ПОДРОСТКОВ С ОГРАНИЧЕННЫМИ ВОЗМОЖНОСТЯМИ. In *ИННОВАЦИИ В ОБРАЗОВАНИИ: ПОИСКИ И РЕШЕНИЯ* (pp. 651-653).

50. Камилова, Н. Г. (2015). Фрустрационная толерантность как фактор социальной адаптации подростков с девиантным поведением. *Наука 21 века: вопросы, гипотезы, ответы*, (5), 69-72.

51. Камилова, Н. Г. (2016). Девиант ахлокли болалар учун ихтисослаштирилган муассасалар тарбияланувчилари ресоциализациясининг психологик-педагогик модели. *Современное образование (Узбекистан)*, (9), 16-23.

52. Камилова, Н. Г. (2015). Формирование психологической культуры у подростков-важный механизм профилактики нарушений в развитии личности. *Образование через всю жизнь: непрерывное образование в интересах устойчивого развития*, 2(13), 464-466.

53. Камилова, Н. Г. (2000). *Особенности самооценки подростков с девиантным поведением* (Doctoral dissertation, дис.... канд. психол. наук).

54. Валиев, Ш. Н. (2025). РОЛЬ ВЫБОРА ХИРУРГИЧЕСКОГО ДОСТУПА В ФОРМИРОВАНИИ ПЕРИНАТАЛЬНЫХ РЕЗУЛЬТАТОВ ПРИ КЕСАРЕВОМ СЕЧЕНИИ. *Достижения науки и образования*, (2 (100)), 27-31.

55. Валиев, Ш. Н. (2025). ОСОБЕННОСТИ ВОСПАЛИТЕЛЬНОЙ И РЕПАРАТИВНОЙ РЕАКЦИИ ТКАНЕЙ МАТКИ ПРИ УШИВАНИИ РАЗЛИЧНЫМ ШОВНЫМ МАТЕРИАЛОМ: ЭКСПЕРИМЕНТАЛЬНЫЙ ПОДХОД. *Достижения науки и образования*, (2 (100)), 31-35.

Date: 19th May-2025

56. Toyirova, D. S. (2024). KICHIK MAKTAB YOSHIDAGI O 'QUVCHILARDA RAQAMLI TEXNOLOGIYALARDAN FOYDALANISH KO 'NIKMALARINI TARBIYALASHNING MAZMUNI. *SCHOLAR*, 2(5), 106-114.
57. Sattorovna, T. D. (2025). KICHIK YOSHIDAGI O 'QUVCHILARDA RAQAMLI SAVODXONLIK KO'NIKMALARINI SHAKLLANTIRISHNING USULLARI. *IMRAS*, 8(2), 101-104.
58. Erkinovna, S. D. (2025). BUXORO ADABIY MUHITIDA MUSIQA ILMINING O 'QITILISHI. Introduction of new innovative technologies in education of pedagogy and psychology, 2(2), 64-69.
59. Saidova, D. E. (2024, August). ACTIVITIES OF THE JADIDS IN THE FIELD OF MUSICAL EDUCATION AND EDUCATION. In *INTERDISCIPLINE INNOVATION AND SCIENTIFIC RESEARCH CONFERENCE* (Vol. 2, No. 21, pp. 236-246).
60. Erkinovna, S. D. (2025). BUXORO ADABIY MUHITIDA MUSIQAGA OID QARASHLAR (XIX OXIRI XX ASR BOSHLARIDA). Introduction of new innovative technologies in education of pedagogy and psychology, 2(2), 47-52.
61. Sobirovna, S. Y. (2022). PEDAGOGNING KREATIVLIGI BOLALAR IJODIY RIVOJLANISHINING ZARUR SHARTI. *PEDAGOGS jurnali*, 1(1), 219-220.
62. Sobirovna, S. Y. (2022). KICHIK MAKTAB YOSHIDAGI O 'QUVCHILAR BILISH FAOLIYATINI RIVOJLANTIRISHNING PEDAGOGIK PSIXOLOGIK XUSUSIYATLARI. *PEDAGOGS jurnali*, 1(1), 158-160.
63. Sobirovna, Y. S. (2023). Methods and Tools of Economic Education in Preschool Children. *American Journal of Public Diplomacy and International Studies* (2993-2157), 1(9), 109-115.

